

Nr. 254/1025/, IV metai. D i e p h o l z, 1948 m. lapkričio mėn. 15.

Pakvietė sutvarkyti Berlyno reikalus

Šeštadienį JTO gen. sekretorius Trygue Lie ir JTO konferencijos pirmininkas dr. Evatt JAV, D. Britanijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos atstovams įteikė kvietimus sutvarkyti Berlyno reikalus. Kaip žinia, Berlyno klausimas vis dar tebestovi Saugumo Tarybos dienotvarkėje.

Britų min. Mc Neal šeštadienį specialiu lėktuvu buvo išvykęs Londonan pasitarti su savo vyriausybe dėl tolimesnių žygių. Ši JTO vadovaujančiųjų asmenų kvietimą svarstys kabinetas savo nepaprastam posėdyje. Prieš įteikdami atsakymą, britai dar pasitarsią su amerikiečiais ir prancūzais. Iš Berlyno britų radijo korespondentas praneša, kad sovietų leistorių spauda nisko neužsimena apie šį JTO vadovybės pasiūlytą kvietimą iš naujo peržiūrėti Berlyno klausimą. Sovietų žinių agentūra praneša, kad tarp vakariečių nėra sutarimo.

Iš JTO konferencijos darbu

JTO Palestinos tarpininkas dr. Ralph Bunche įsakė žydams atitraukti savo kariuomenę iš pozicijų, kurias užėmė po spalio mėn. 15 dienos. Negėbris pasiliksianti JTO žinioje, kai tik iš jos būsianti atitraukta kariuomenė. Beršeba turinti būti gražinta egiptiečiams. Jei abi pusės ligi penktadienio neatsitrauks ligi spalio mėn. 15 d. pozicijų, Paryžiuje susirinks posėdis Saugumo Tarybos pakomisija, kuri paruos Saugumo Tarybai projektą dėl tolimesnės veiklos. Iš Telavivo pranešama, kad penktadienį posėdžiavęs Izraelio min. kabinetas, kuris nutaręs jokių JTO tarpininko įsakymų neklaušyti.

Šiandien Saugumo Taryboje bus diskutuojama tolimesniais Palestinos padėties klausimais.

Šeštadienį politinėje komisijoje sudaryta speciali komisija, kuri turės rinkti duomenis apie nusiginklavimą. Sovietų projektas dėl didžiųjų valstybių trečdalis nusiginklavimo ir dėl atominės bombos sunaikinimo bei kontrolės galutinai atmestas.

"Geras kapitalo indėlis taikai"

JA Valstybių krašto apsaugos ministeris James Forrestal, aplankęs Europoje visą eilę krašto apsaugos ministerių ir pasitaręs su gen. štabų viršininkais, iš Berlyno vakar atvyko į Paryžių. Spaudos atstovams jis pareiškė, kad Europoje jis tarėsis su krašto apsaugos ministrais ir gen. štabų šefais dėl Šiaurės Atlanto Unijos sudarymo. Berlyne jis susipažino su miesto aprūpinimo tarnyba. Vėliau spaudai jis pareiškė: "Nors Berlyno aprūpinimas Jungtinėms Amerikos Valstybėms per metus kaštuoja 100.000 milijonų dolerių, tačiau tai yra didelis kapitalo indėlis taikai". Prancūzijoje jis dar pasitarė su Vakarų Unijos kariniu šefu maršalu Montgomery, kuris taip pat buvo išvykęs čia vizitacijos tikslais. Po aštuonių dienų savo kelionės marš. Montgomery grįžta į Londoną, prieš tai dar pasitaręs su Vakarų Unijos komisija, kuri šiandien pradeda savo posėdžius Paryžiuje. Maršalas Montgomery per aštuonias dienas tarėsi su Vakarų Unijos krašto apsaugos ministrais, gen. štabų viršininkais ir su trim Vokietijos kariniais gubernatoriais.

JAV paskelbė civilinės apsaugos plano projektą

JAV paskelbtas civilinės apsaugos prieš atominius ir bakteriologinius ginklus plano projektas. Sudaryta ekspertų komisija, kuriai įeina įvairių šalių kariniai ir civiliniai žinovai. Numatyta suorganizuoti žymus skaičius pro patrulių, gydytojų ir pagalbinio personalo. Gyventojai bus supažindinami su radioaktingų medžiagų ir su bakterijų veikimu. Šiame projekte ypatingai diriamas yra britų karo meto civilinės apsaugos planas.

Šis civilinės apsaugos planas kopijoje buvo įteiktas JAV krašto apsaugos ministeriui J. Forrestaliui, prieš jam išvykstant Europon.

Kietos kovos pakeliui į Nankingą

Iš Kinijos pranešama, kad komunistai pakeliui į Nankingą sutinka didelį vyriausybinių pasipriešinimą. Sučau rajone, kaip skelbia vyriausybinkai, komunistai netekę per paskutinę savaitę per 70.000 vyrų.

V i e t o s ž i n i o s:

= Iš DPACSo gautas pranešimas, kad į Australiją priimami darbininkai – vėdę ir nevedę – vyrai ir moterys tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir anksčiau. Vedusios poros, jei neturi vaikų ir yra abu darbingi, bus vežami kartu. Norintieji vykti Australijon, kviečiami registruotis stovyklos raštine, ligi šios dienos 16 val.

Lietuvių kalbos reikalai / tęsinys iš pereinamo numerio/

Moment ateisiu = bežiūrint, bematant, beregint ateisiu. Moment! = palauk! lūk! terkt! tuo jau! Moment visi išsiskirstė – čia buvę, bežiūrint, bematant, beregint, akimirksniu, akimirka visi išsiskirstė. Momentą palauk = palauk valandėlę, truputį, truputėlį, tarpelį. Negalima sakyti nė "vieną momentą", nes kitas gali juokais atsakyti pvz. "penkiolika momentų". /bus daugiau/

Kitos įvairios radijo žinios:

= Buvęs Graikijos užsienių reikalų ministeris Tsaldaris, grįžęs iš Paryžiaus ir gavęs iš karalius įgaliojimus sudaryti naują ministerių kabinetą, šiuo metu tariasi su paskirų partijų atstovais. Pats Tsaldaris yra populistų /šiuo metu labai gausios/ partijos atstovas.

= Jungtinėse Amerikos Valstybėse šiuo metu streikuoja 65.000 uosto darbininkų. Kaip pranešama, vyriausybė nesikišianti. Pasitarimus su streikininkais vesiančios pačios žuvininkystės įmonės. Ryšium su šiuo streiku Maršalo plano pagalbos Europai ribose žymiai trukdosi darbas.

= Prancūzijoje po gaulistų laimėjimo rinkimuose į Respublikos Tarybą pasėdžiavo paž. katalikų ir socialistų partijos. Pažangieji katalikai nutarė nesitraukti iš ministerių kabineto su ta sąlyga, jei kabinetas teisingai reguliuos pagalbos šaltinius. Savo rezoliucijoje paž. katalikų partija skelbia, kad ji busianti gaulistų opozicijoje. Pažangieji katalikai pasmerkė komunistų pastangas pasinaudoti sunkia Prancūzijos vidaus padėtimi vienos valstybės naudai.

= Prasidedant naujam maitinimo periodui, sovietų sektoriuje Berlyne tik 3,7% vakarinių sektorių gyventojų užregistravo savo miesto korteles produktams gauti.

= Dvejus su puse metų užtrukęs tarptautinio karinio tribunolo darbas, teisiant 25 Japonijos karo nusikaltėlius, baigtas. Teisėjų sąstatas buvo sudarytas iš vienuolikos valstybių atstovų. Teismas nurodė, kad buvęs Japonijos ministeris pirmininkas Tojo buvo japonų imperialistinių užsimojimų ir sumnyų galva. Tai jis įtraukė Japoniją į karą, trokšdamas užimti visas sritis esančias rytinėje Indijoje, Australijoje ir N. Zelandijoje. Tolimesniais Tojo bendrininkais karinis tribunolas nurodė Koichi Kido, buv. imperatoriaus Hirokito patarėją, ir jūrų ministrį Kuniaki Koiso, kuris buvęs atsakingas už žygį į pietus.

= Iš Vašingtono pranešama apie gerą šių metų rugių ir bulvių derlių Europoje. Numatoma, kad šiemet bus surinkta viso 83,4 mil. to miltinių javų, kad tuo tarpu pernai tebuvo surinkta 63 mil. to. Šimetinis miltinių javų derlius padidėjęs 32%. Bulvių derlius esąs padidėjęs 20%. Pernai buvo iškasta 104 mil. to bulvių, o šiemet tikimasi iškasti 125 mil. to.

= Anglijos karalius Jurgis VI panaikino savo tėvo 1917 metais išleistą įstatymą, kuris varžė karaliaus vyriškosios lyties vaikus ir anūkus naudoti "karališkojo princo" titulą. Tuo būdu Anglijos sosto paveldėtinės princesės Elžbietos sūnus/jei gimtų sūnus/, kurio šiomis dienomis laukiama, galėtų nešioti "karališkojo princo" titulą.

= Prancūzų karinė valdžia Vokietijoje patvirtino pietų Vürttembergo krašto tarybos š. m. kovo mėn. įteiktą žemės reformos projektą. Įvykdžius mirėtajai žemės reformos įstatymą, Vürttemberge nebūtų ūkių, didesnių už 200 ha.

= Iš sovietų zonos pranešama, kad čia dar labiau suvaržytas geležinkelio susisiekimas, išimant naujus 48 traukinius. Šie suvaržymai aiškinami bėgių ir riedmenų trūkumu.

= Iš Hannoverio pranešama, kad nuo karo pabaigos ligi šiolei čia išvalyta apie ketvirtį visų miesto ribose esančių griuvėsių. Kasinėjant griuvėsius surinkta apie 22 milijonai statybai tinkamų plytų.

Leidžia Diepholzo LTB Komitetas. Redaguoja Salomėja Narkėliūnaitė.